

PÝCHA, NEZÁVISLOSŤ

„Pýcha je choroba, ktorú nenávidíme u druhých, ale na ktorú trpíme všetci a najt'ažšie si ju priznávame v nás samých“ (Lewis).

Všetci sme pyšní. Sväté Písmo hovorí o pýche, že je začiatkom každého hriechu. **Sir 10,15**

1 Jn2,16 – hovorí nám, aké zlo je vo svete – žiadosť tela, žiadosť očí, **pýcha života**. **Sir 10,7** – „Pýcha vzbudzuje odpor u Boha a u ľudí“.

1 Pt 5,5 - Boh sa pyšným protiví a poníženým dáva milosť.

Boh je otcom všetkých ľudí a dáva svoje dary – milosť bez zásluhy a miery. Ibaže niektorí nie sú schopní ich prijať. Odvrhujú ich z pocitu sebastačnosti svojej osoby, z neschopnosti uznať, že by jestvoval niekto, kto by ich prevyšoval. Pýcha zabíja dušu a mŕtvej duši sila neprospeje. Na trstinu v zime svieti to isté slnko ako v lete, a predsa nie je zelená. Ľad zachytí teplo slnečných lúčov a pýcha je ľadovou kôrou duše.

Arabská karmelitánka napísala vo svojich spomienkach na mystické zážitky „**V pekle možno nájsť všetky čnosti iba jednu nie – pokoru. V nebi zas možno nájsť všetky neresti len jednu nie – pýchu**“. Povedala to, čo nám znázorňuje podobnosť o márnostatnom synovi, o cudzoložnici, o mýtnikovi, v Evanjeliu sa nespomína o obrátení ani jedného farizeja. Svätý Tomáš Akvinský tvrdil, že pýcha je najväčšou prekážkou v našom vzťahu k Bohu. Z pýchy Lucifer vyhlásil - nebudem slúžiť Bohu. Z pýchy neprijali Adam a Eva svoj stav stvorenia a chceli sa rovnať Bohu. Z pýchy zabil Kain Ábela, lebo sa nemohol zmieriť s tým, že jeho obeta bola horšia. Z pýchy zákonníci a farizeji pohrdali všetkými a neprijali Ježišovo učenie. Pýcha nás oddeľuje od Boha.

Aký je vlastne pyšný človek

Vyhlasuje, som viac ako Ty. Žije v ustavičnom súperení s druhými, porovnáva sa. Je zhovievavý k svojim chybám, ale k chybám iných je veľmi kritický, na seba neznesie kritiku i najmenej protivenstvá pociťuje ako krivdy, poranenia - je namyslený, hnevlivý, lakomý, závistlivý, sebecký, zašomraný, pomstychtivý, unáša ho zmyselnosť, sebazapieranie sa mu protiví. Žije v duchovnej nude, nikdy neotvorí svoje srdce dokorán. Nevie milovať jednoduchých ľudí, od ktorých nič nedostane, nezíska.

Kto si nepriznáva vlastnú pýchu, nech sa spýta sám seba: Ako sa cítim, -keď má kritizujú? -keď má upozorňujú na nejakú chybu? -keď mnou pohrdajú?

Ako reagujem na to, keď sa mi niekto usiluje vo všetkom dokazovať svoju nadradenosť? Čo urobím, keď neprijmú moje návrhy, môj názor? Ako sa správam k tomu, kto ma ignoruje, kto sa ku mne správa ľahostajne?

Pýcha sa prejavuje aj v apoštoláte. Pýcha prekvitá, keď dochádza ku konkurencii medzi vodcami, k rivalite medzi skupinami a k porovnávaniu s inými apoštolskými hnutiami (cirkvami). K pýche dochádza, keď sa vystatujeme našimi plánmi, keď sa chvastáme počtom členov nášho spoločenstva, rozličnými činnosťami.

Veľmi rafinovanou formou pýchy je hľadať dary nie preto, aby sme slúžili druhým, ale ako ozdobné medaily, alebo keď sa chceme presadiť, zaimponovať.

Pyšný človek prichádza k presvedčeniu, že môže napredovať sám, vlastnými silami. Ježiš nie je jeho Pánom. On sám si je pánom.

Jedným z prejavov pýchy je *nezávislosť*. Pýcha je koreňom nezávislosti. Človek, ktorý má ducha nezávislosti je ten, ktorý nechce spolupracovať s druhými, uvažuje takto – ja si to urobím po svojom, ja ťa nepotrebujem, ja mám odpoveď na svoje problémy a otázky, viem, ako na to. Duch nezávislosti má za následok rozdelenie Cirkvi, rozdelenie v charizmatickej obnove, rozdelenie v našich skupinách.

Čo je to presne Duch nezávislosti? Je to Duch súťaženia, nespolupráce, rozdelenia, Duch, ktorý hovorí ja si to urobím po svojom. Je to hriech, lebo je to forma vzbury. Človek, ktorý má Ducha nezávislosti musí niesť určité následky. Následkom bude rozbitie Kristovho tela, prekáža to práci Božej, zastaví to prácu Ducha Svätého. Človek sa dostane do osamelosti a depresie, nebude nikomu dôverovať, následkom je hnev, nedostatok odpustenia – to všetko pochádza z vnútorného zranenia. Človek s Duchom nezávislosti je ten, ktorý bol kedysi zranený a cez toto zranenie sa dostane do tejto nezávislosti. Ako poznáme, o koho ide? Tu ide hlavne o skúmanie nášho svedomia. Človek, ktorý má Ducha nezávislosti musí odpustiť.

Znaky:

- Nekomunikuje s ostatnými, aspoň s niektorými.
- Má problém pozerat' druhému do očí.
- Konflikt.
- Žije vo svojom vlastnom svete, bude obklopený priateľmi, ale takými, ktorí uvažujú ako on, majú rovnaké názory.

- Je kritický, vždy kritizuje druhých, neustále analyzuje a hľadá nejaký jed v druhých a v druhých veciach. S mikroskopom sleduje každý skutok druhých, vypichuje chyby druhých.
- Je človekom, ktorý je veľmi zranený, a preto nedopustí, aby bol niekto vyššie ako on, cíti sa tým ohrozený.
- Budí dojem, že je silný, ale vnútorne je slabý a bojí sa toho, aby sa svet nedozvedel, že je slabý. Ak bude vedľa neho silný človek, bude mať strach, že sa dostane pred neho, preto nikdy toho človeka nepovzbudí.
- Je nevďačný, keďže je zranený, podvodom chce viniť niekoho druhého za toto zranenie, nikdy to o sebe neukáže, snaží sa to skryť. Prejavuje sa to nedostatkom ocenenia práce druhých, očakáva, že všetko mu patrí právom.
- Je tvrdohlavý, pretože je zatrpknutý, bojí sa, ak by mu chcel niekto niečo vytknúť, bojí sa, že niekto by mal iný názor. Stále trvá na svojom – jeho spôsob je ten najlepší a nechce ísť inak.
- Je spurný – neustále hovorí ja ťa nepotrebujem, ja si vystačím, to, čo konám ja, je dôležitejšie ako to, čo konáš Ty.
- U takého človeka dochádza k sarkazmu – hovorí veci, ktoré vyzerajú pekne, ale ktoré majú za účel zraňovať, vypichuje slabosť druhého humorom. Lebo čo je v srdci, to vychádza na povrch.

Predstavme si srdce ako vedro, čo tam vlejeme, to budeme aj vylievať. Ak nalejem čerstvú vodu – neocniteľná v horúcom lete alebo teplá voda v zime -keď ju nemáme, tak si ju začneme vážiť. Vedro môžeme tiež naplniť ostrými úlomkami skla a keď ho obrátíme, úlomky vypadnú a zrania mnohých. Človek s Duchom nezávislosti je ako ten, ktorý svoje srdce naplnil úlomkami skla a keď hovorí, tak zraňuje druhých. Jeho samého to vedie k frustráciám, pretože si uvedomuje, že zraňuje druhých a potom sa stáva osamelým, lebo s nikým nechce byť. Tu prichádza do jeho života ďalšia tvrdosť a upadne do sebaľútosti a povie si, som chudák, alebo začne sám seba nenávidieť za to, aký je, bude mať problém prijať sám seba a potom nebude schopný milovať Boha, bude Ho viniť, že ho stvoril zle. Bude mať zlú predstavu o Bohu, vyčíta Bohu – prečo si ma takého stvoril. Vzburá voči Bohu môže viesť až k fyzickej chorobe, k psychosomatickej chorobe.

Liek

Utekaj pred Boha, pros Ho o odpustenie a ak je ktokoľvek v Tvojom živote, kto Ťa zranil, odpusť mu.

Liek na pýchu = pokora

Prísť pred Boha a priznať si pýchu.

1. Uvedomenie si: sám bez Boha som nič – všetko je od neho, skrze neho a pre neho sám od seba nemám nič, iba ničotu a hriech – nemám sa čím vystatovať.

2. Preto, aby sa Boh zjednotil s človekom, prijme to najväčšie poníženie – smrť na kríži. Nikto nebol, ani nemôže byť viac ponížený ako Ježiš. Keď svätý čistý Boh bez hriechu prijme takéto poníženie, o čo skôr ja, ktorý som hriešny, mám prijať poníženie do svojho srdca. Fl 2,5-8. Keď sa Boh z lásky k nám, aby nás vykúpil, tak ponížil, že prijme smrť na kríži a ja sa mám z lásky k nemu ponížiť, aby som sa s ním zjednotil.

3. Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom. Kristove uponíženia sú výkupnou cenou pre nás z našej pýchy a zároveň povzbudením, aby sme ho nasledovali na ceste poníženosti. Pravá poníženosť vychádza zo srdca z vnútorného presvedčenia svojej maličkosti pred Bohom. Som stvorením, ktoré hriechom upadlo do nešťastného stavu duchovnej biedy. Uvedomiac si toto všetko, človek by mal byť naozaj ponížený, no pocit pýchy je taký silný, že mu je ťažké uponížiť sa a ešte ťažšie prijať uponíženia od iných. Len milosť, ktorá pochádza z Kristových uponížení, mi môže pomôcť osvojiť si úprimnú poníženosť srdca.

4. Odstrániť pýchu z nášho srdca znamená to, že máme prijať to, čo ju ničí - uponíženia. **Vnútorné uponíženia** – pozostávajú v uvedomovaní si vlastných nedostatkov, chýb a neverností, slabostí, úbohostí. **Vonkajšie uponíženia** – vyplývajú zo skutočnosti, že naše obmedzené možnosti, nedostatky a omyly si všímajú aj iní. Mnohí chcú byť pokornými, ale nechcú prijať uponíženia. V praxi sa im vyhýbajú. Uponíženia človekovi patria ako niečo, čo mu prislúcha podľa spravodlivosti ako hriešnikovi. Svätí boli o tom tak hlboko presvedčení, že nikdy nepokladali za príliš veľké uponíženia, ktorých sa im dostávalo. Krivdy, obvinenia, urážky, nepochopenia, neúspechy, s ktorými sa stretávame v živote, sú dobrým prostriedkom, ako získať poníženosť. Ježiš bol pokorný v samej podstate, pretože uznával a plne prežíval

svoju závislosť od Otca. My si plne neuvedomujeme svoju úplnú závislosť od Otca – možno rozumom, ale v praxi viac slúžime sebe, svojej pýche, sebaúcte, viac oslavujem seba ako Otca. Ježiš nehľadal nikdy svoju slávu. Hľadáme vo všetkom slávu Božiu. V pokore pokladajme jeden druhého za vyššieho J. Fl 2,3. Kto sa však chce chváliť, nech sa chváli ako svätý Pavol svojim slabosťami, aby sa na ňom ukázala moc Božia. Pravá poníženosť nikdy neznepokojuje, ale zaplavuje dušu pokojom, rozširuje srdce a robí ho schopnejším slúžiť Bohu (nie sebaúctou, že ja nič nedokážem, neviem). Diabla poníženosť narobí v duši neporiadok, nepokoj, zmätok, vzbudí nedôveru voči Bohu. Nedostatok dôvery a nepokoj znemožňujú schopnosť milovať, a to je cieľom diabla, aby nás odviezol z cesty lásky. Vzopriet sa tomu.

5. Byť vďační za poníženia. Poníženosť odstraňuje z ľudského srdca pýchu, samolásku a otvára ho Bohu a jeho láske, pretože len láska môže človeka duchovne spojiť s Bohom. V akej miere poníženosť vyprázdňuje z duše márnivé a pyšné nároky svojho ja, v takej miere uvoľňuje miesto Bohu. Keď sa duchovná osoba dopracuje úplnej ničoty, keď dosiahne najvyššiu možnú poníženosť, vtedy nastane duchovné spojenie s Bohom.

6. Ľuďom nemožné, ale Bohu je všetko možné – Duch Svätý nás očistí od každej nečistoty aj od pýchy. Panna Mária nám pomôže, ak sa ukryjeme v jej pokornom nepoškvrnenom srdci. Panna Mária bola Bohom povýšená nad všetky stvorenia. Žiadne stvorenie po Božom Synovi nebolo vyvýšené, čo do hodnosti a milosti ako Panna Mária, tak isto žiadne stvorenie nezostúpilo tak hlboko do priepasti poníženosti. Panna Mária odmietla akúkoľvek chválu a túžila, aby bol chválený jej Stvoriteľ. Božie dary a milosti, ktoré sme dostali od Boha musia priniesť v každom živote ovocie – urobiť nás poníženejšími, aby sme si viac uvedomovali svoje nič.

Modlitba

Zriekam sa pýchy a každej formy a prejavov pýchy.

Zriekam sa ducha nezávislosti.

Zriekam sa ducha porovnávaní sa s inými.

Zriekam sa kritiky, posudzovania, ohovárania.

Zriekam sa ducha sebaúctosti, menejcennosti, depresie, smútku, že ja nič neviem, nič neznamenám, že si ma iní nevšímajú, že nie som stredobodom pozornosti.

Zriekam sa ducha hnevu voči sebe a iným, ktorí ma zranili – zvlášť svojim najbližším, kolegyniam a kolegom v práci, voči všetkým, čo mi ublížili.

Zriekam sa ducha presadzovania sa – viem to lepšie ako iní, ja mám pravdu, môj návrh, názor je lepší ako ten druhý.

Zriekam sa ducha závidosti, že iní sú šikovnejší, lepší, že sa im lepšie darí, že sa mi zdá, že majú väčšie dary, schopnosti, že nie sú tak zranení ako ja, že viac vynikajú v spoločnosti.

Príď Duchu Svätý a pomôž mi prijať všetky formy vnútorného a vonkajšieho uponíženia.

Pomôž mi uvedomiť si, že som nič, že bez Teba nemôžem nič.

Pomôž mi byť závislý(á) na Bohu a nespoliehať sa na seba.

Pomôž mi prijať všetky moje slabosti, chyby, zlyhania, neúspechy, ohraničenia, obmedzenia, že nie som dokonalá(ý).

Pomôž mi prijať, že iní vidia moje slabosti, neúspechy.

Pomôž mi, aby som svoje chyby, slabosti, ohraničenia neskrýval(a) pred Tebou ani pred inými.

Pomôž mi prijať, že iní majú väčšie úspechy, že sa iným lepšie darí, daj mi milosť tešiť sa z úspechov a darov iných ľudí tak, ako keby to boli moje vlastné dary, lebo veď tvoríme s Tebou Pane jedno Telo – daj nech radosť mojich blízkych je aj mojou radosťou a ich bolesť aj mojou bolesťou.

Prosím o milosť, aby som prial(a) druhým väčšie dobrá, viac milostí, viac útech, viac darov, viac úspechov, aby iní viac rástli a ja aby som sa zmenšovala a strácala.

Prosím Ťa, daj mi milosť, aby som vedela mlčky znášať všetky slová namierené proti mne, všetky kritiky, opovrhovania, odsudzovania, aby som to vedela prijať a tešiť sa z toho, že cez to všetko sa ničí moja pýcha.

Daj mi milosť, aby som vedel(a) takýchto ľudí prijať ako dar, žehnať im, priať im dobro a milovať ich.

Daj mi milosť Pane, aby som Ti vedel(a) ďakovať za všetky formy poníženia, za všetky formy, cez ktoré ma očisťuješ od pýchy, aby som sa vedel(a) tešiť z toho, že Ty pracuješ pre mňa, že Ty buduješ moju pokoru.

Ježišu Tichý a pokorný srdcom, pretvor moje srdce podľa srdca svojho. Mária, pokorná služobnica Pánova, matka naša, skry si nás všetkých do svojho nepoškvrneného srdca a tam nás vychovávaj v pokore. Prihováraj sa za nás. Amen.

Spracovala: Katka

© Spoločenstvo sv. Michala Archanjela